

За што ќе зборуваме?

Ќе се запознаеме со основните финансиски извештаи и видовите коефициенти што се пресметуваат врз нивна основа и како истите наоѓаат примена кај управувачкото сметководство и каква е нивната релевантност (важност) при донсување на упраувавчки одлуки за развојот на претпријатието.

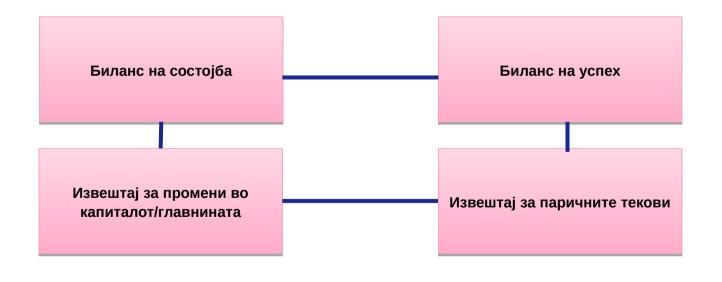
Ова ќе биде проследено со примери преку финансиските извештаи на претпријатието АД Грозд - Струмица 2020/21 година.

Што е управувањето?

Видови одлуки што ги донесува управувачот:

- стратегиски
- тактички
- оперативни

Видови финансиски извештаи

Биланс на состојба

Како извештај ни дава преглед во структурата на претпријатието. Ако може да направиме некоја симболика истиот ни ги симболизира. Новчаникот и пописниот лист на претприатието.

танс		

diviant na coci ojea							
Тековни средства	Ред број	2021	2020	Тековни обврски	Ред број	2021	2020
4 Залиха	1	67,001	57,103	 Обврски спрема добавувачи и останати обврски 	1	25,266	13,344
2 Побарувања од купувачи	2	52,846	58,361	2 Обврски спрема државата	4	2,917	2,749
3 Останати побарувања	3	2,196	2,124	3 Обврски за краткорочни обврски	5	1,303	1,232
	l		'	4 Обврски за краткорочни кредити и			
5 Краткорочни финансиски средства	4	1,415	4,148	хартии од вредност	2	5,324	15,379
1 Пари и парични еквиваленти	5	65,543	23,710	5 Кратюрочни резервирања	3	556	556
6 ABP	6	0	0	6 ∏BP	6	0	0
				7 Обврски по основ на нетековни средства (или групи за отуѓување) кои се чуваат за продажба и прекинати работења	7	0	0
Тековни средства	100	189,001	145,446	900 Тековни обврски	100	35,366	33,260
Постојани средства	Ред број	2021	2020	Постојани обврски	Ред број	2021	2020
Нематријални средства	1			Долгорочни обврски	100	0	0
Матријални средства (2.1+2.2+2.3+2.4)	2						
Недвижност	2.1	129,046	133,805				
Опрема	2.2	57,852	65,193				
Остананати матријални средства	2.4	7,944	2,430	Капитал	Ред број	2021	2020
Долгорочни финансиски средства (4.1+4.2+4.3+4.4+4.5)	4	295.233	295,234	Основна главнина и ревалоризациони резерви	1	116.139	116.139
Вкупно постојани средства	100	490,075	496,662	Вкупно Резерви	2	27,820	27,820
7 1 11				Ревалоризирани Резерви	2.1	27,564	27,564
				Задолжителна Резерва	2.2	256	256
				Акумулирана добивка/загуба	3	464,888	439,115
				Малцински удел	4	0	0
				Добивка/Загуба за деловната година	5	33,450	25,772
				Вкупно капитал	100	642,297	608,846

Биланс на успе

Биланс на успех

Како извештај ни дава преглед во дејностите кои ги врши претпријатието. Ако може да направиме некоја симболика истиот ни ги симболизира: Работата или Перформансно портфолио за работењето.

Биланс на успех (во 000 денари)	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
Приходи од продажба на добра и услуги во земјата	216,599	195,713
Приходи од продажба на добра и услуги во странство	32,072	22,975
Приходи од продажба на материјали, резервни деловии отпадоци	0	1,170
Трош за произ/наб.	188,920	171,365
Трошоци за суровини и матријали (производство)	126,489	104,860
Трошоци за енергија (за производство)	8,248	7,129
Трошоци за резевни делови и матријали (производство)	717	495
Набавна вредност на продадени добра (стоки)	19,968	23.807
Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови и		
отпадоци	0	1,117
Услуги со карактер на матријални трошоци	13,512	13,948
Трошоци за вработени	19,986	20,009
Бруто Добивка (COGS)	59,751	48.493
Трошоци за матријали (Sales, R&D, Admin)	0	8
Трошоци за услуги со карактер на матријални трошоци	25,760	28.892
Трошоци за вработени – продажба, истражување и развој,		
администрација	1.064	911
Оперативни трошоци	26.824	29.811
Оперативна добивка (EBITDA)	32,927	18.682
Амортизација	14,457	14,539
		- 1,000
Приходи од финансирање	346	0
Приходи на основ позитивни курсни разлики	105	1
Останаг и финансиски приходи	240	
Расходи од финансирање	199	456
Расходи врз основа на камати од работењето со неповрзани друштва	133	114
Расходи врз основа на негативни курсни разлики	66	342
Доби вка од финан.	147	-455
доолока од финал.	496	-400
	10410	15.403
Приходи од други теко ви	18,418	
Приходи од вредносно усогласување на магријални средства		221
Приходи од вредносно усогласување на останати матријални средства	37	0
Приходи од вредносно усогласување на зализи	874	57
Приходи од наплатени от пишани побарувања и приходи од отпис на		
оберсияте		210
Останат и приходи од работ а њето	388	106
Капитализирано сопствено производство и услуги	17,119	14,903
Расходи од други текови	8,822	203
Останат и расходи од работењето	4,630	203
Вредносно усогласување (обезвреднување) на долгорочни	4.00	
побарувања деп и сл	4,192	10.704
Добивка од други текови	9.596	15294
Добивка пред даночење (ЕВТ)	42,670	33,520
Даноци	3,607	2,847
Нето добивка/Профит	39,063	30,673
Со амортизација	28,213	18,981

Како извештај ни дава преглед во способноста за наплата на претпријатието. Ако може да направиме некоја симболика истиот ни ги симболизира: Годишна даночна пријава (данок на личен доход) или Пописен лист за сите парични трансакции кои ги реализирало

претприатието.

Оперативни текови			Инвестициони активности			Финансиски активности		
Нето добивка/загуба	33.451	25.773	Набавка на недвижности, постројки, опрема, нематријални			Приливи преку издавање на сопственички хартии од вредност		
Амортизација	14.457	14.539	средства	-7.872	-2.125			
Оштетување на сред. и рез.			Продажба на недвижности,				11.000	2.001
Залихи	-9.900	-12.374	постројки, опрема, нематријални			Исплати поради враќање на заеми При. од издадени дол. хартии од вредност и	-11.000	3.091
Поб. на купувачите	5.986	9.158	средства			кредити		
Поб. за издад. аванси			Приливи од пордажба на хартии од			Стекнување на мал. Интерес		
Останати кратк. поб.	-671		вредност			Исплатена дивиденда		
ABP	235	-235	Одливи за купување на хартии од			Откуп/прод. на соп. акции		
			вредност			Нам. на обвр. за фин. лизинг		
Обврски кон добав	11.934	-35.279	Аванси и заеми дадени на други			Нето прилив/одлив	-11.000	3.091
Обврски за при. аванси	945	-1.258	лица (освен фин. институции)			Нето парична пр	омена	
Останати кратк обв.	223	1.360				Пари на почеток на годината	27.686	25.209
ПВР	3		Приливи од наплата на дадени			Парична промена	37.686	2.650
Рас./при од камати			аванси и заеми на други лица (освен фин. институции)			Пари на крај од годината	65.372	27.859
			(освен фин. институции)					
Дивиденди	0	0	Краткорочни фин. Средства	-105				
Расходи за платен данок	0	0		-105				
Капитална доб/заг од осн.	0	0	Приливи/ одливи од дивиденди					
Капитална доб/заг од вло.	0	0						
Ост. Парични при/одл. Од			Останати приливи и одливи од					
оперативни текови	0	0	инвестициони активности	7.077	0.405	4	4	4 4
Нето прилив/одлив	56.663	1.684	Нето прилив/одлив	-7.977	-2.125	_	4.	4 4

	reals provide	ГОДИШНА ДА за утврдување на д				длд-гдп
EMET						
Ине ипрезиме и адреса на живеење за контакт			Дагум и број			
				Дее	NO S	риод
Тепефон			ag.		/Jip	
e-muna			Датум на издавање			
			Рок за потврдување			
			Consectpoj			
			Crypedenia accroatica			

За кореждија на пополнетите податоци внесете ги точните износи во празните полиња под подитоците пополнети од Управата за јави понадак а во спостивно оставите ги непополнети.

	Вид на остварен доход	Бруто жэнос жа доход	Вкупен износ на платени придонеси / признаени трошоци	Вкупен износ на пресметан ДЛД	Внутин износ и платен ДЛД
1	Доход од работа				
11.	Плата и надоместоци на плата од работон однос и истлата по основ на деловна устешност на работодиванот				
12.	Поками				
15.	Apple (1922), 4(1),925/13 (e.g. policiero speci, própre en importe speci, qui quinciero no plumpamo e conque, en figuramente, fundimente, combinen, securidor, combinen son lemen depresante, quien administrato promise may carriero policiero qui protecto sa Millio. A productiva qui productiva productiva qui protecto qui qui productiva del productiva productiva productiva protecto productiva del productiva				
2.	Доход од самостојна дејнаст				
1	Доход од заторски и средни права				
4.	Доход од продзеба на сопствени зенједелски производи				
5.	Доход од права од видустриска спиственост				
6.	Доход од 13куп е подизкуп				
7.	Могителия об пределения и пределения пределения по пределения и пределения и пределения по пределения пределения пределения и пределен				
L	Каленталния добивки (истырени од продиван вле различа на ведижен мест. зартив од преднист, учество ос каленалот, друг подвижен и некатеријални мест)				
2.	Добивки од игри на среќа				

Извештај за капитални промени

Како извештај ни дава преглед во промените на капиталната структура. Ако направиме некоја симболика истиот

ни ги симболизира: Ракување со заштедите, инв

своевнината.

	2021							
Опис	Основна главина	Ревалоризирани резерви	Законски статуирани и останти резерви	Нераспределна Добивка/ Загуба	Вкупно			
Состојба на 01.01	80.076	27.979	35.907	464.889	608.850			
Корекција на добивка од минати години								
Вкупна сеопфатна добивка / загуба за 2021 година				33.451	33.451			
Реинвестирана добивка			52.927	-52.927				
Исплатена дивиденда								
Состојба на 31.12	80.076	27.979	88.834	445.413	642.301			

Показатели за солвентност/сигурност Показатели за анализа на Показатели за деловна профитабилноста на активност компанијата Финансиски коефициенти Показатели за анализа на Пазарни коефициенти ликвидноста

Показатели на ликвидност (биланс на состојба)

- тековна ликвидност (Current Ratio);
- моментална ликвидност (Quick Ratio);

Како ќе влијае ако треба да ги исполниме сите обврски со рочност до 1 година?

Калкулација на Тековна ликвидност според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Тековни средства	189,001	145,446
Тековни обврски	35,366	33,260
Тековна ликвидност	5.34	4.37

$$c$$
тапка на тековна ликвидност = $\frac{m$ ековни $($ обртни $)$ c редства m ековни $($ краткорочни $)$ обврски

Калкулација на Моментална ликвидност според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Тековни средства	189,001	145,446
Залихи	67,001	57,103
Тековни обврски	35,366	33,260
Моментална ликвидност	3.45	2.66

$$cmanka$$
 на моментална ликвидност = $\frac{mekoвни cpeдства - залихи}{mekoвни oбврски}$

Показатели на солвентност (биланс на состојба)

- вкупна задолженост (Debt to Assets);
- показател на покритие на средства;
- показател за покритие на средства;
 - показател на долг/капитал;
 - запишан капитал;

Дали со иста стапка на заработка во иднина долгорочните кредите ќе може да ги платиме?

Калкулација на Вкупна задолженост според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Вкупно долг	35,366	33,260
Вкупно средства	679,076	642,108
Вкупна задолженост	5.21%	5.18%

вкупна задолженост =
$$\frac{вкупен долг}{вкупни средства}$$

Калкулација на Покритие на средства според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Вкупно долг	35,366	33,260
Вкупно средства	679,076	642,108
Тековни средства	35,366	33,260
Покритие на средства	18.20	18.31

покритие на средства =
$$\frac{вкупно средства - тековни обврски}{вкупно обврски}$$

Калкулација на Долг/Капитал според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Вкупно долг	35,366	33,260
Акционерски капитал	642,297	608,846
Вкупна задолженост	5.51%	5.46%

$$nоказател долг - капитал = \frac{вкупен долг}{акционеркси капитал}$$

Калкулација на Запишан Капитален коефициент според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Вкупно средства	679,076	642,108
Основен капитал	88,161	88,161
Запишан Капитален коефициент	12.98%	13.73%

запишан капитал =
$$\frac{\text{основна главнина}}{\text{вкупни средства}}$$

Показатели на деловна активност (извештај за готовински текови)

- обрт на вкупни средства (Asset Turnover Ratio);
- обрт на залихи (Inventory Turnover Ratio);
- обрт на побарувањата
- просечен период на наплата;
- обрт на основни средства (Fixed Asset Turnover Ratio);

Колку често правиме обрт на залихите? Колку пати просечно во годината ни треба да го повториме процесот за да заработиме? Колку често ги добиваме наплатите од соработниците?

Показатели на профитабилност (биланс на успех)

- бруто профитна маржа (Gross Profit Margin); - оперативна профитна маржа (Operating Profit Margin);
 - нето профитна маржа (Net Profit Margin);
 - EBITDA и EBT;
 - ефективна даночна стапка;

Колкава ефикасност има нашата работа? Колкава заработка профит добиваме со нашата дејност? Дали вреди да продолжиме да работиме на истиот начин?

Калкулација на Бруто Профитна Маржа според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
Бруто Добивка (Sales - COGS)	59,751	48,493
Бруто Профитна Маржа	24.03%	22.06%

Калкулација на Оперативна Профитна Маржа според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
Оперативна Добивка	18,470	4,143
Оперативна Профитна Маржа	7.42%	1.88%

оперативна профитна маржа =
$$\frac{oперативна добивка}{продажба}$$

Калкулација на (Нето) Профитна Маржа според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
Нето Добивка	28,213	18,981
(Нето) Профитна Маржа	13.45%	11.72%

Калкулација на EBITDA Профитна Маржа според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
EBITDA Добивка	32,927	18,682
EBITDA Профитна Маржа	13.24%	8.50%

$$EBITDA = \frac{onepamuвна добивка + амортизација}{npuxoди од npoдажба}$$

Калкулација на ЕВТ Профитна Маржа според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
ЕВТ Добивка	28,213	18,981
ЕВТ Профитна Маржа	11.35%	8.63%

Калкулација на Ефективна даночна стапка според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Платен данок	3,607	2,847
ЕВТ Добивка	28,213	18,981
Ефективна Даночна Стапка	8.45%	8.49%

Калкулација на продуктивен пораст на оперативна добивка

—	0004	0000
Податоци во 000ден	2021	2020
Бруто Приходи	248,671	219,858
Трош за произ/наб.	188,920	171,365
Трошоци на период	26,824	29,811
Продуктивен пораст на оперативна добивка	5.86%	
Пораст на Бруто Приходи	13.10%	
Пораст на Оперативни трошоци	7.24%	

Пазарни показатели (биланс на успех, извештај на капитални промени)

- ROA и ROE;
- добивка по акција
- дивиденден принос/ дивиденда по акција;
- стапка на исплата на дивиденда (Dividend Payout);

Дали ни веруваат инвеститорите? Дали сме конкурентни за привлекување на нови инвеститори? Дали сме потценети како компанија на пазарот на капитал?

Калкулација на ROE и ROA според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Нето добивка / Готовински принос	33,451	25,773
Вкупно средства	679,076	642,108
Вкупно капитал	642,297	608,846
Повраток на средства (ROA)	4,93%	4,01%
Повраток на Капитал (ROE)	5.21%	4.23%

Калкулација на Цена/Добивка по акција според податоците на АД Грозд

Податоци во 000ден	2021	2020
Нето добивка/Готовински принос по акција	1.309,00	1.009,00
Цена по акција	2,250	2,250
Цена/Добивка (P/E)	1.72	2.23

$$C$$
тапка на исплата на дивиденда = $\frac{u$ сплата на дивиденда по акција u ена по акција

Можеме да <u>заклучиме</u> дека сите основни финансиски извештаи со правилна анализа може да се искористат како вешти алатки и граничници за работата на управителите од страна на иситите и од страна на инвеститорите.

Билансот на состојба ни дава преглед во структурата на претпријатието (показателна група: ликвидност, солвентност/сигурност).

Билансот на успех ни дава преглед во активностите на претпријатието (показателна група; профитабилност, пазарни показатели).

Извештајот за готовински текови ни дава преглед на способноста за наплата на изведените активности (показателна група: деловна актива).

Извештајот за капитални промени ни дава преглед во капиталната структура (показателна група: пазарни показатели).

Благодариме на вниманието